

Київський університет імені Бориса Грінченка
Благодійний фонд сприяння розвитку освіти імені Бориса Грінченка

Магістерські дослідження

Тематичний огляд та анотації
кваліфікаційних робіт
за ОКР «магістр»
2015 р.

УДК 001.891:378
ББК 72я46
М12

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 4 від 23 квітня 2015 року)

За загальною редакцією
Огнев'юка В.О., доктора філософських наук,
професора, академіка НАПН України

Редколегія:
В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа,
А.Л. Стеблецький, Г.В. Беленька,
С.І. Редько, М.В. Терещенко, Т.В. Зінська

Магістерські дослідження: тематичний огляд та анотації кваліфікаційних робіт за ОКР «магістр» 2015 р. / за заг. ред. Огнев'юка В.О.; ред. кол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, А.Л. Стеблецький, Г.В. Беленька [та ін.]. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. — 412 с.

УДК 001.891:378
ББК 72я46

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні магістранти!

Пропонуємо четвертий випуск збірника наукових праць «Магістерські дослідження», в якому представлено стислий виклад кваліфікаційних робіт магістрантів Університету — випускників 2015 року.

Написання магістерської роботи — найважливіший етап підготовки конкурентоспроможних відповідальних та мобільних дослідників, ефективна форма перевірки якості їхніх знань, наукової кваліфікації, уміння здійснювати науковий пошук, а також творчої та практичної підготовленості до розв'язання професійних завдань інноваційного характеру. Для більшості магістрантів ця робота є першим самостійним науковим дослідженням, яка виконується на завершальному етапі навчання. Приємно, що з кожним роком наукові доробки майбутніх магістрів стають більш ґрунтовними та змістовними.

Згідно з «Планом переходу до навчання, заснованим на дослідженнях», що реалізується в нашому Університеті, магістерські роботи корелюються з напрямками науково-дослідної діяльності кафедр і зорієнтовані на розв'язання освітніх, соціально-гуманітарних проблем відповідно до потреб сучасного суспільства. Аналіз матеріалів, поданих у збірнику, свідчить, що магістранти все частіше спираються на джерела, які входять до наукометричних баз даних, внутрішніх електронних інформаційних ресурсів Університету (електронних каталогів, репозиторіїв, електронних навчальних курсів).

Магістерські дослідження сприяють розвитку наукового та критичного мислення майбутніх магістрів щодо продукування нових ідей, формуванню молодих науковців, здатних до інновацій, активної дослідницької діяльності. Сподіваємося, що збірник наукових робіт «Магістерські дослідження» стане не тільки першою спробою апробації результатів досліджень, а ще й впевненим кроком до нових наукових перемог!

Л.Л. Хоружа,
проректор з наукової роботи Київського університету
імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор

ЗМІСТ

Спеціальність «Дошкільна освіта»

Леримова Ю. Формування доброзичливих стосунків у дітей старшого дошкільного віку засобами дитячої літератури	122
Іарус К. Сенсорно-пізнавальний розвиток дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичних ігор і вправ	124
Диренко Ю. Становлення фахової підготовки вихователів у м. Києві (кінець XIX — початок XX ст.)	126
Жукова О. Педагогічні умови формування іміджу майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів	128
Зозуля Г. Психолого-педагогічні умови оптимізації емоційного розвитку дітей із неповних сімей	130
Кротюк Т. Формування основ екологічної компетентності у дітей 6-го року життя засобами мистецтва театру	132
Кузавка І. Підготовка майбутніх вихователів до проектування комп'ютерних дидактичних ігор і вправ для дошкільників	135
Малишева О. Духовність батьків як чинник морального розвитку дітей дошкільного віку	137
Петрикова А. Формування позитивного ставлення до навчання в школі у дітей старшого дошкільного віку	139
Петрикова Т. Співпраця дошкільних навчальних закладів з сім'єю з формування основ економічної культури дітей старшого дошкільного віку	141
Степаненко М. Формування еколого-природничої компетенції дітей середнього дошкільного віку засобом мультиплікації	143
Ткач М. Підготовка майбутніх вихователів до формування мовленнєвої компетенції дітей дошкільного віку засобами мультимедіа	145
Фірава О. Психологічні особливості уваги у дітей старшого дошкільного віку	147

Спеціальність «Початкова освіта»

Агостіа О. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до діагностування навчально-пізнавальної діяльності учнів другого класу	149
--	-----

Бобровник Ю. Ситуативні вправи як засіб формування діалогічних умінь учнів другого класу	151
Вовк Ю. Формування у майбутніх учителів початкової школи ціннісного ставлення до професії	153
Грабовська П. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до проектної діяльності	155
Гребенкіна А. Формування культури мовленнєвого спілкування майбутнього вчителя початкової школи засобами ситуативних вправ	156
Дениско С. Формування у майбутніх учителів початкової школи інтересу до навчання засобами ігор-стратегій	159
Задорожна А. Формування готовності майбутнього вчителя до використання здоров'язбережувальних технологій у початковій школі	162
Козлітін Д. Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційних технологій на уроках математики	164
Колеснікова А. Формування мовнокомунікативних умінь майбутніх учителів початкової школи засобами мовленнєвих вправ	166
Лавриненко Д. Формування готовності майбутнього вчителя до оптимізації процесу виховання здорового способу життя молодших школярів	169
Лептишчук І. Формування готовності майбутнього вчителя до застосування мультимедійних засобів навчання в початковій школі	171
Мельнікова А. Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до оздоровчої діяльності в групі продовженого дня	173
Пегуриця В. Робота над порівнянням авторської казки і її фольклорних джерел на уроках літературного читання	175
Пасічник Н. Формування творчих здібностей учнів другого класу на уроках позакласного читання	178
Снитко К. Формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до використання інтерактивних педагогічних технологій	180
Ткаченко Н. Розвиток техніки мовлення в майбутнього вчителя початкової школи засобом гуманітарних дисциплін	182
Челішев І. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до проектування позаурочної виховної діяльності	184
Черепанська Н. Робота над порівнянням байки і її фольклорних джерел на уроках літературного читання	186
Чернецька Л. Формування стилістичних умінь майбутнього вчителя початкової школи засобами мовно-мовленнєвих вправ	188

Ченчевик Іванна, магістрант спеціальності «Початкова освіта» Педагогічного інституту

Науковий керівник: **Матвієнко Олена Валеріївна**, професор кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту, доктор педагогічних наук, професор

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОЕКТУВАННЯ ПОЗАУРОЧНОЇ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність дослідження. Процеси модернізації, що відбуваються в системі освіти на сучасному етапі, становлять проблему перегляду педагогічних позицій і критичної переоцінки науково-теоретичних та емпіричних основ не тільки навчання, але й виховання, вимагають від вищої школи вдосконалення підготовки фахівця, становлення його як професіонала, що володіє глибокими знаннями, легко орієнтується в новітніх досягненнях в галузі своєї професійної діяльності. Одним із основних завдань стає підготовка фахівця, здатного педагогічно компетентно організовувати виховний вплив і взаємодію як процеси, що сприяють особистісному розвитку підростаючого покоління. Сучасній школі потрібен фахівець ерудований, вільно й критично думаючий, готовий до розвивальної роботи, до реалізації особистісного підходу в проектуванні стратегій виховання й особистісного становлення дитини, що спонукають механізми самоактуалізації.

Нові стратегічні орієнтири розвитку загальної й вищої освіти зумовили необхідність пошуку таких підходів до практики підготовки майбутнього вчителя, які формують фахівця нового типу — педагога-дослідника, готового до інноваційної діяльності. У зв'язку з цим актуалізується проблема підготовки майбутнього вчителя до проектування виховної діяльності.

Інноваційні процеси освіти України у числі пріоритетних ставлять питання виховання, спонукають до використання педагогічної спадщини й розробки концепцій, співзвучних тенденціям розвитку сучасного соціуму. Напрямами, що активно розробляються у педагогічній науці, є вивчення розвитку виховних систем (В.П. Безпалько, В.С. Безрукава, Є.В. Бондаревська, З.І. Васильєва, О.Г. Прикот, Н.Є. Щуркова й ін.), розвиток особистості у виховних системах (М.В. Кларін, В.А. Караковський, Л.І. Новикова, В.О. Серіков, Г.К. Селевко, І.З. Якиманська й ін.), обґрунтування виховних стратегій (Є.В. Бондаревська, Б.Т. Лихачов, Н.Д. Нікандров, І.П. Підласий, У.А. Караковський, Н.Л. Селиванов, А.М. Сидорків, Н.Є. Щуркова й ін.)

У проблемному полі теорії виховання актуалізується необхідність формування у майбутніх педагогів умінь проектування виховної діяль-

ності. Теоретичний аналіз засвідчив, що цей вид умінь ще не знайшов достатнього висвітлення й не увійшов у систему педагогічних категорій. Тому ми пов'язуємо його з розглядом сутності основних понять виховання, через які переломлюються цілі педагогічного проектування й розкривається логіка пошуку. Нова якість підготовки фахівця в галузі освіти повинна визначати не тільки готовність до застосування на практиці вже відомих способів розв'язання педагогічних проблем, але й здатність до самостійного проектування педагогічних систем, процесів і ситуацій. На цю особливість підготовки вчителів звертають увагу стандарти вищої освіти, де в якості однієї з характеристик професійної діяльності педагога виділена готовність до конструювання й проектування освітнього процесу. На підставі здійсненого нами аналізу педагогічних джерел, можна дійти висновку про те, що рівень дослідження проблеми підготовки вчителів до проектування виховної діяльності ще недостатній, а в деяких її аспектах практично не досліджений.

Так, дотепер не розглянуті в комплексі особливості й сутність педагогічного проектування; його психологічні основи; можливості проектування у виховній діяльності, готовність учителя до вибору змістовних і процесуальних альтернатив у проектуванні виховної діяльності; не визначені мета, зміст, технології, механізм розгортання процесу підготовки майбутніх учителів до проектування тощо.

Крім того, стан освітньої практики свідчить про наявність низки протиріч між:

- проєктивністю до характеристики мислення сучасного фахівця й недостатньою сформованістю умінь проектування у майбутніх учителів;
- вимогами до реалізації виховної функції професійно-педагогічної діяльності й недостатньою сформованістю професійних умінь у майбутніх учителів в цій сфері та ін.

Таким чином, все вищевикладене зумовило вибір теми дослідження «Підготовка майбутніх учителів початкових класів до проектування позаурочної виховної діяльності».

Мета дослідження — науково обґрунтувати та експериментально перевірити організаційно-методичну систему підготовки майбутніх учителів початкових класів до проектування позаурочної виховної діяльності з учнями.

Завдання дослідження:

- на основі аналізу психолого-педагогічної літератури дослідити стан розробленості проблеми у теорії та практиці;
- визначити сутність і зміст базових понять дослідження;
- обґрунтувати психолого-педагогічні умови оптимізації підготовки майбутніх учителів початкових класів до проектування позаурочної виховної діяльності;

— розробити й експериментально перевірити ефективність організаційно-методичної системи формування умінь проектування позаурочної виховної діяльності у майбутніх учителів початкових класів.

Шляхами реалізації мети та завдань дослідження є аналіз наукових джерел, теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності організаційно-методичної системи формування умінь проектування позаурочної виховної діяльності у майбутніх учителів початкових класів.

Ключові слова: професійно-педагогічна діяльність вчителя, педагогічне проектування, позаурочна виховна діяльність, проектування позаурочної виховної діяльності, педагогічна діагностика, цілепокладання, прогнозування, конструювання, моделювання.

ЗМІСТ

Вступне слово

3

Гуманітарний інститут

4

Педагогічний інститут

120

Інститут суспільства

192

Інститут людини

296

Інститут мистецтв

345

410

Наукове видання

МАГІСТЕРСЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тематичний огляд та анотації
кваліфікаційних робіт за ОКР «магістр»
2015 р.

За подані матеріали відповідають автори.

Видання підготовлене до друку в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка

Завідувач НМЦ видавничої діяльності *М.М. Прядко*

Відповідальна за випуск *А.М. Даниленко*

Над виданням працювали: *Л.В. Потравка, Н.І. Гетьман,*

О.А. Марюхненко, Т.В. Нестерова, Н.І. Погорелова

Поліграфічна група: *А.А. Богадельна, Д.Я. Ярошенко, О.М. Дічин,*
Г.О. Бочарник, В.В. Василенко

Підписано до друку 19.05.2015 р. Формат 60х84/16.
Ум. друк. арк. 28,12. Обл.-вид. арк. 23,95. Наклад 350 пр. Зам. № 5-069.

Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053.
Свідцтво суб'єкта видавничої справи
Серія ДК № 4013 від 17.03.2011 р.

Попередження! Згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена на будь-яких носіях, розміщена в мережі Інтернет без письмового дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка й авторів. Порушення закону призводить до адміністративної, кримінальної відповідальності.

КУБАНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ имени БОРИСА ЕЛЬЦИНА

www.kubg.edu.ua